

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 418. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992357049616/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

Stille smilte han, naar hans Smaa
 lykkeligt legende han saa.
 Han vinked og anelsesfuld en Brusen
 strømmed i Skovens hellige Susen.
 Da faldt jeg ned paa mine Knæ,
 skælved af Angst som et Espetræ
 og sagde til den Lille; Mig lær,
 hvad det Store er, som jeg skuer der.
 Den Lille sagde: Dig griber Gru,
 da uden Varsel du ser ham nu.
 Det er vor Fader, der Skræk dig volder
 hans Navn er Pan, Alts Opretholder

Men hvad der saaledes gælder om Skov og Bjerg hos Tieck, det gælder ligesaa fuldt om Menneskelivet. Ogsaa i Skildringen af det drukner han al Bestemthed og Karakter i Naturmystikens farvede Bølger. Denne hemmelighedsfulde Naturforgudelse i Skuespillet forbereder det romantiske Dramas kristeligt-mystiske Præg

Som Dramatikere kommer Arnim og Brentano næsten ikke i Betragtning. Den sidste fremtræder i sit gale Lystspil *Ponce de Leon*, hvis Samtaler bevæger sig i trættende Ordspilsvittigheder, som en Elev af Shakespeare, der kun har tilegnet sig det Skitnede i Mesterens Ungdomsstil, i hans store romantiske Drama *Prags Grundlæggelse* erstatter Trolddomskunster og Mirakler, Syner og Spaadomme, magisk virkende Ringe og Forbandelser virkelige Mennesker og virkelig Handling. Forunderlige Anelser og aldrig fejllende Fjernsynthed bestemmer Begivenhedernes Gang.

Der findes i den Maade, paa hvilken den slaviske Oldtid her er romantisk dramatiseret af Brentano, en Art Overensstemmelse med Behandlingsmaaden af lignende Stoffer hos den polske Romantiker Slowacki (i *Lilla Weneda* f. Eks.). Brentano har som Slowacki forstaaet ud fra enkelte raa Gudesagn og Overleveringer at forme et Billede af det slaviske Hedenskab, som er udkastet med en vis Synsevne. De romantiske Digtere havde jo i alle Lande skarpere Sans for religiøs Mystik end for dramatisk Sandhed og Virkning. Det hedder sig endogsaa, at dette Skuespil af Brentano har paavirket Brødrene Grimm's samtidige mytologiske Studier.

Arnim's store «Sørgespil i to Lystspil», som han selv betegner det, med Titlen *Halle og Jerusalem*, i hvilket Sagnet om den evige Jøde og Historien om Cardenio og Celinde er sammen-